

ಕೂನರ

ಡಿಸೆಂಬರ್-2023

ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಪರಿಸರ

ಕೂಸು

ಉಪಗ್ರಹಣೆಗೆ ಕಾಯಿ

ಮುಖಪುಟ

ಆನೆ

ಲೇಖನಗಳು

* ಗಣಿ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಬವಣೆಯಾಗದಿರಲಿ

- ಕುಮುದ ಕೆ. ಬಿ.

* ಕೀಟ ಲೋಕದ ಹಿಟ್ಟರ್!

- ಶಶಿಧರಸ್ವಾಮಿ ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

ಮನುಷ್ಯ ಮುಖದ ತಿಗಣೆ

* ಹೊಳೆಯುವ ಇರುವೆ (ಕೀಟದ ನಂಟು)

- ಅನುಪಮಾ ಕೆ. ಬೆಣಚಿನಮರ್ಡಿ

* ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಕಾಡಿನ ರೋಚಕ

- ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

ಅನುಭವದ ಕಥನ ಭಾಗ - ೨

* ಶುಕ್ರ ಶಾಖ-ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ! (ವಿವಿ ಅಂಕಣ)

- ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.

* ಜೀವಸಿರಿಯ ಅಳಿವು ಉಳಿವು (ಕವನ)

- ಡಾ. ಮಧುಸೂಧನ ಹೆಚ್. ಸಿ.

* ಪ್ರಕೃತಿ ಬಿಂಬ

- ಹರಿಹರನ್ ಐ. ಎಸ್.
ದೀಪ್ತಿ ಎನ್.

ವಿನ್ಯಾಸ

ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ಮುಖಪುಟ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ

ಸನತ್ ಶಾನುಭೋಗ

ಪರಿಷ್ಕರಣೆ

ಮುರಳಿ ಎಸ್.

ಡಾ. ಮಧುಸೂಧನ ಹೆಚ್. ಸಿ.

ಗಣಿ ಜಲಪರಕ್ತೆ ಬವಣೆಯಾಗಬಿರಲಿ

ಸಂಡೂರು:

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಶ್ರೇಷ್ಠವೆನ್ನಬಹುದಾದ, ಕಬ್ಬಿಣ, ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದಿರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಹೇರಳವಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆ. ಗಣಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಆಕರ್ಷಿಸುವ ತಾಕತ್ತಿರುವ ಭೂಪ್ರದೇಶ. ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅನೇಕ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು, ಪುರಾತನ ದೇಗುಲಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೇ, ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗನ ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿಯವರೆಗೂ ಹಬ್ಬಿರುವ ಈ ಕ್ರೇಟನ್ ಶೀಲ್ಡ್ / ಕ್ಲೋಸ್ಪೆಟ್ ಗ್ರಾನೈಟ್ ಬೆಲ್ಟ್ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಕಲ್ಲು ಹಾಸಿನ ಮೇಲೆ ಅನನ್ಯ ಜೀವಸಂಕುಲ ನೆಲೆ ಪಡೆದಿದೆ ಹಾಗೂ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹವಾಮಾನ ವೈಪರಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ಸಂಡೂರಿನ ಕಾಡುಗಳೇ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಶ್ರೀಗಂಧ, ರಕ್ತಚಂದನ, ನೂರಾರು ಪ್ರಭೇದದ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು, ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುವ ಕಮರ, ಧೂಪದ ಮರಗಳು, ದಿಂಡುಗದಂತಹ ಬರಗಾಲ ನಿರೋಧಕ ಮರಗಳು, ಬನ್ನಿ, ತುಗ್ಗಲಿ, ಬೀಟೆ, ಬಾಗೆ, ಬೇಲದಂತಹ ಮರಗಳು ಅಲ್ಲದೇ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇರಳವಾಗಿ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಸಂಡೂರಿನ ಕಾಡುಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿಯೂ ಹಲವಾರು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತನ್ನೊಡಲಲ್ಲಿ ಕಾಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿವೆ. ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಮಲೆನಾಡು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಾಶ್ಮೀರ ಎಂದೆಲ್ಲ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಡೂರು ಅಲ್ಲಿನ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಪರಿಚಿತವಾದಷ್ಟು, ಅಲ್ಲಿನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಶೇಷತೆಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅಥವಾ ರಕ್ಷಣಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನರ ಗಮನ ಸಂಡೂರಿನ ಕಾಡುಗಳತ್ತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದು ವಿಷಾದವೇ ಹೌದು.

ಸಂಡೂರಿನಲ್ಲಿ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ:

ಸುಮಾರು 1904 ರಿಂದಲೂ ಸಂಡೂರಿನ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ನ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಎಂದಾಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೆನಪಾಗುವುದು ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯೇ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾದದ್ದು, ಎಲ್ಲದರ ಮೌಲ್ಯವೇ ಹೊರತು ಬೆಲೆಯಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಸಂಡೂರಿನ 3862.34 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರತ ಮೈನ್ಸ್ ಗಳು 1675.24 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವ ಮೈನ್ ಗಳಿವೆ., ಪುನಶ್ಚೇತನ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟು ಮಾತ್ರ. ಹೌದು, ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಸಂಡೂರಿನಲ್ಲಿ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಆರಂಭಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಪಡೆದಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಮೈನಿಂಗ್ ಲೀಸ್ ನ ಕುರಿತಾದದ್ದೇ.

© ಕುಮುದ ಕೆ. ಬಿ.

ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು:

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಕುದುರೆಮುಖ ಐರನ್ ಓರ್ ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಸಂಡೂರು ತಾಲೂಕಿನ ದೇವದಾರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ 50 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಲೀಸ್ ಗೆ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿರುವ 401.5761 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ತೆರವಿಗೆ ಅನುಮತಿ ದೊರೆತಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಕಂಪನಿಯು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಆರಂಭಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಾದ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 60 ಸೆಂ. ಮೀ. ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸುತ್ತಳತೆಯುಳ್ಳ 58,324 ಮರಗಳು, 60 ಸೆಂ. ಮೀ. ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸುತ್ತಳತೆಯುಳ್ಳ 12,566 ಮರಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು 70,890 ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಬೇಕಿದೆ. ಸಂಡೂರು ಪ್ರದೇಶವು ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಅನೇಕ ಸಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದದ್ದು, ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಮರಗಳ ಕಡಿತದಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿಗೆ, ನೀರಿನ ಆಕರಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದು, ಅಂತರ್ಜಲ ಕ್ಷೀಣಿಸುವುದು ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗದ ಪರಿಸರ ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತ ಯೋಜನಾ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತೀರಾ ಹತ್ತಿರವಿರುವಂತಹ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ವನ್ಯಜೀವಿ ಕಾರಿಡಾರ್ ಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸಂಘರಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಕೊಂಡುಕುರಿ, ಕರಡಿ, ಚಿರತೆ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ, ಮೊಲ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತ ಯೋಜನೆಯ ಆರಂಭವು ಎಲ್ಲಾ ಸಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕುಲಕ್ಕೆ, ಅವುಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೇರ ಕಾರಣವೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 59 ಎ&ಬಿ ಕೆಟಗರಿ ಮೈನಿಂಗ್ ಗಳು, 26 ಸಿ ಕೆಟಗರಿ ಮೈನಿಂಗ್ ಗಳು ಹಾಗೂ 14 ರಿಸೆಟಲ್ಮೆಂಟ್ & ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಪ್ಲಾನ್ ಅನುಮೋದನೆಯಾಗದ ಮೈನ್ ಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ಒಟ್ಟು ವಾರ್ಷಿಕ ಅದಿರು ಉತ್ಪಾದನೆ 53,599 ಮಿಲಿಯನ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಇದ್ದು, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ನಿಗದಿತ ಅದಿರು ಉತ್ಪಾದನಾ ಮಿತಿಯು 28 ಮಿಲಿಯನ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಗಳಾಗಿದೆ. (ಸಮಾಜ ಪರಿವರ್ತನಾ ಸಮುದಾಯ ಹಾಗೂ ಇತರರು Vs ಕರ್ನಾಟಕ & ಇತರರು ಕೇಸಿನಂತೆ ದಿನಾಂಕ 14-12-2017 ರ ಮಾನ್ಯ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪಿನ ಪ್ರಕಾರ) ಪ್ರಸ್ತುತ ಉತ್ಪಾದನೆಯೇ ನಿಗದಿತ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಮೈನಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಯದೇ ಇರುವ ಗಣಿಗಳು ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಹೊಸದಾದ ಮೈನಿಂಗ್ ಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಶುಭ್ರ ಕಾಡು, ವನ್ಯ ಸಂಕುಲ ಪುನಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸಲಾರದಂತೆ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ತೆರವು ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದೆ.

ಅನುಮತಿಗೆ ಈ ಕಾರಣಗಳು ಸಾಕೆ?

ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಉಕ್ಕಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿದೆ ಹಾಗೂ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಮೋದನೆಯ ನಂತರದ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಕಾರಿಡಾರ್ ಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆನೆ ಕಾರಿಡಾರ್ ಗಳಿಗೆ ಕಂಪನಿಯು 50 ಕೋಟಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಸಮ್ಮತಿ ನೀಡಿದೆಯಂತೆ, ಸಂಡೂರಿನ ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕುಲದ ಆವಾಸ ಸ್ಥಾನಗಳ ಶಾಶ್ವತ ನಾಶ ಮಾಡಿ ಮತ್ತಿನ್ನೆಲ್ಲಿಯೋ ಕಾರಿಡಾರ್ ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ನಿರ್ವಹಣೆ ನಿರರ್ಥಕವಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೇನು?

ಪರಿಹಾರ ಅರಣ್ಯೀಕರಣವಾಗಿ (ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಟರಿ ಅಪಾರಿಸ್ಟೇಷನ್) ಕೂಡ್ಲಾಗಿ ಹಾಗೂ ಹಡಗಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತಲಾ 439 & 530 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ಸಸಿ ನೆಡುವುದು, 70 ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಬಲಿತ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೋಷಿಸಬಹುದು.

ಕುದುರೆಮುಖ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (ಕೆಐಒಸಿಎಲ್) ಪ್ರಮುಖ ಉಕ್ಕು ಉತ್ಪಾದನಾ ಕಂಪನಿಯಾಗಿದ್ದು, 3500 ಕೋಟಿ ರೂ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲಿದ್ದು, ರಾಜ್ಯ ಜಿಡಿಪಿ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. 1500 ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೈನಿಂಗ್ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ಲಾರಿಗಳ ಡ್ರೈವಿಂಗ್, ಕ್ಲಿನಿಂಗ್, ರಸ್ತೆ ಬದಿ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯರಿರುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮುಂದುವರೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಿದೆ, ಇನ್ನು, ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕು ಆದರೆ ಪರಿಸರದ ಬೆಲೆ ತೆರಬಾರದು.

ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬಹುದು?

ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಪರ ಆಂದೋಲನಗಳು, ಆನ್ಲೈನ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಗಳು ಲಿಂಕ್ ಒತ್ತಿ ಪಿಟಿಷನ್ ಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಜಾಲತಾಣಗಳನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ದಿನನಿತ್ಯ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಹಿಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪರಿಣಾಮದ ಕುರಿತು ನಾವು ಯೋಚಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ, ಈ ರೀತಿಯ ಆನ್ಲೈನ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಗಳು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯೇ? ನಾವು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಪಿಟಿಷನ್ ಗಳು ಸಂಬಂಧಿತರಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತಿವೆಯೇ? ಅಥವಾ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಲಾಭದ ಸರಕಾಗಿವೆಯೇ? ಈ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿ ನನಗಿಲ್ಲ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಭಾಗ ಹೌದು, ಆದರೆ ವನ್ಯಸಂಕುಲ, ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉಳಿವು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿರಬೇಕು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಜಾಗಗಳ ಪಾರಿಸರಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು, ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಯೋಚಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಪರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ

ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖರಿಂದ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆದು ಸರ್ಕಾರವು ಪಾರಿಸರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡುವಂತೆ ಮನವಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದಾಗಬಹುದಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಮಾಹಿತಿ ತಲುಪಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಬಹುದು.

ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಜನರಲ್ಲಿನ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅದರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವಂತೆ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲ ಕೋರಬಹುದು.

ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದಾಗುತ್ತಿರುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಅರಣ್ಯ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಬಹುದು.

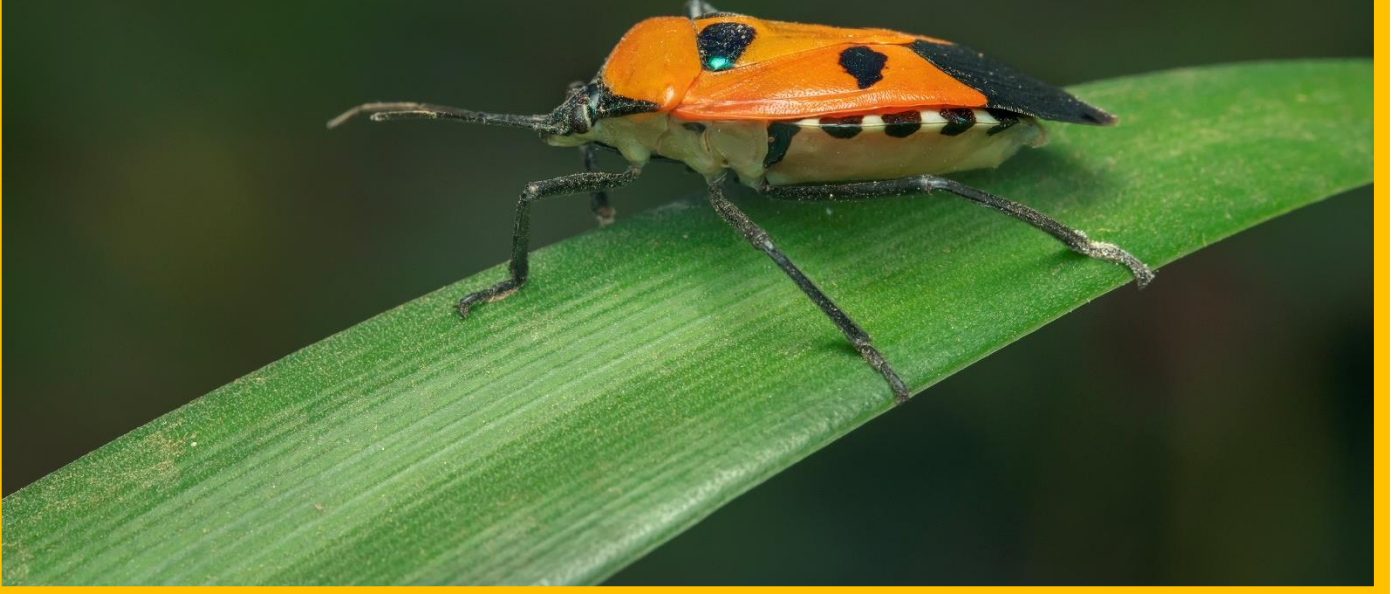
ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ತನ್ನದೇ ಆದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಗಳನ್ನು, ವಿಶಿಷ್ಟ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಸಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿಸಂಕುಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅತಿಯಾದ ಮಾನವನಿರ್ಮಿತ ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ಅವಸಾನದಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಇನ್ನಾದರೂ ನಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇದೆ. ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಲು ನಾವು ತುರ್ತಾಗಿ ಕೈಜೋಡಿಸಬೇಕಿದೆ.

© ಕುಮುದ ಕೆ. ಬಿ.

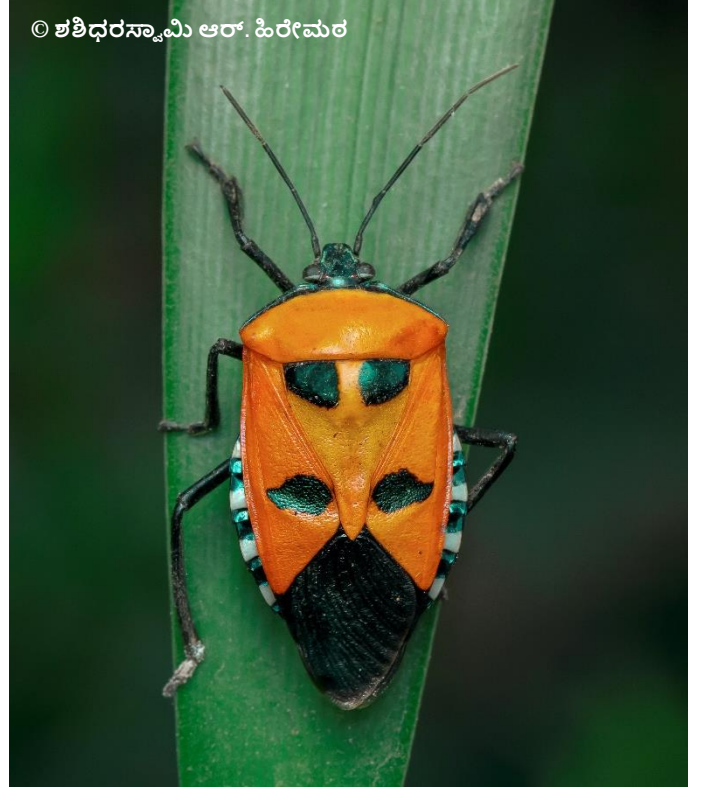
ಲೇಖನ: ಕುಮುದ ಕೆ. ಬಿ.

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

ಕೀಟ ರೋಕದ ಸಿಟ್ಟರಾ! ಮನುಷ್ಯ ಮುಖದ ತಿಗಣೆ

ಈ ಕೀಟವನ್ನು ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಮನುಷ್ಯನ ಮುಖವನ್ನು ಹೊಲುವಂತಿದೆ. ಕೀಟವು ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತಾಗ ಮುಂಭಾಗದ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಢವಾದ ಕಪ್ಪು ತೇಪೆಯ ಭಾಗವು ಗಡ್ಡಧಾರಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತಾಗ ಕೇಶವಿರುವ ತಲೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಪ್ಪಾದ ಹುಸಿ-ಕಣ್ಣಿನ ಗುರುತುಗಳು ಮೀಸೆ, ಕಣ್ಣುಗಳಂತೆ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ತಿಗಣೆಗಳ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜೋಡಿ ದೊಡ್ಡ ಕಪ್ಪು ಕಲೆಗಳನ್ನು, ಒಂದು ಜೋಡಿ ಕಪ್ಪು ಕಲೆಯೂ ತಲೆಯ ಹಿಂದೆ ತ್ರಿಕೋನ ಶಲ್ಕ ಚಿಪ್ಪು ಅಥವಾ ಪೊರೆ ಚಿಪ್ಪು (ಸ್ಕೂಟೆಲ್ಲಮ್) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಜೋಡಿಯು ಮುಂಭಾಗದ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಮೇಲಿದೆ. ಗಡುಸಾದ ಗುರಾಣಿ ದೇಹವು ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ಆವರಿಸಿ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಮುಖದ ಮಾದರಿಯು ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೀಟವು ನಾಲ್ಕು ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕೆನೆ, ಕಿತ್ತಳೆ, ಕೆಂಪು, ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಗಾಡ ಬಣ್ಣಗಳು ಪರ ಭಕ್ಷಕಗಳಿಗೆ ವಿಷಕಾರಿ, ರುಚಿಕರ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಪರ ಭಕ್ಷಕಗಳನ್ನು ದಾರಿತಪ್ಪಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಪರ ಭಕ್ಷಕಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಹೊಟ್ಟೆಭಾಗ ಬಿಳುಪಾಗಿ, ತಲೆ, ಮೀಸೆ, ಕಾಲು ಮತ್ತು ಮುಂಭಾಗದ ಪಾರ್ಶ್ವದ ಅಂಚುಗಳು ಕಪ್ಪಾಗಿವೆ. "ಮನುಷ್ಯ ಮುಖದ ತಿಗಣೆ" ಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ "ಮ್ಯಾನ್ ಫೇಸ್ಡ್ ಸ್ಟಿಂಕ್ ಬಗ್ (Man-faced Stink Bug) ಅಥವಾ "ಹಿಟ್ಲರ್ ಬಗ್" (Hitler Bug) ಎಂದು ಕರೆದು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕ್ಯಾಟಕಾಂಥಸ್ ಇನ್ಕಾರ್ನಾಟಸ್ (Cimex lectularius) ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿ, ಸಂಧಿಪದಿಗಳ ಕೀಟ ವರ್ಗದ, ಅರ್ಧಪಕ್ಷಿಯ ಹೆಮಿಪ್ಟೆರಾ (Hemiptera) ಗಣದ, ಪೆಂಟಾಟೊಮಿಡೆ (Pentatomidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಿಲನದ ನಂತರ ಹೆಣ್ಣು ತಿಗಣೆಯು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತದೆ. ಮೊಟ್ಟೆಯೊಡೆದು ಹೊರ ಬರುವ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿಲ್ಲದ ಮರಿಹುಳುಗಳು ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿದ್ದು, ಇವು ಸಹ ಎಳೆಯ ಚಿಗುರಲೆಗಳ ರಸವನ್ನು ಹೀರುವ ಮೂಲಕ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ತಿಗಣೆಗಳು ಒಟ್ಟಾರೆ ಫೆರೋಮೋನ್ ಅನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ, ಇದರಿಂದ ಒಂದೇ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತಿಗಣೆಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕಿಸ್ಕಾರ (ಕಿಸುಕಾರೆ) ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ತುರಾಯಿ (ಗುಲೊಹರ್) ಗಿಡದ ಒಂದು ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ 400-500 ತಿಗಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಒಂದು ಗೋಡಂಬಿ ಮರದಲ್ಲಿ 300 ತಿಗಣೆಗಳು ಗುಂಪಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯಾಗಿವೆ. ಕಾಂಡ, ಚಿಗುರಲೆ, ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿಯಾಗಿ ಭಕ್ಷಿಸಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಧೋರಣೆ ತೋರುವುದರಿಂದ ಇವಕ್ಕೆ "ಹಿಟ್ಟರ್ ಬಗ್" ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ವಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ಮರಿಹುಳುಗಳು ಎಳೆಯ ಚಿಗುರಲೆಗಳ ರಸವನ್ನು ಹೀರುವ ಮೂಲಕ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಾನಿಗೊಳಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಸಸ್ಯಗಳಾದ ಕಿಸ್ಕಾರ (ಕಿಸುಕಾರೆ) ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ತುರಾಯಿ (ಗುಲೊಹರ್), ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳಾದ ಶಿವನೆ, ಸುಳ್ಳೆ ಮರ (ಕಾಡು ಕಪ್ಪಿ), ಪಾತಾಳಮರ ಹಾಗೂ ಪನ್ನೀರುಗಂಧ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮರಗಳಾದ ಗೋಡಂಬಿ ಮತ್ತು ಆಲೀವ್ ಎಣ್ಣೆಯ ಮರಗಳ ಕಾಂಡದ ಮೇಲೆ 6-9 ತಿಗಣೆಗಳು ಕೂಡಿ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದಾಗಿ ಇಳುವರಿ ಕುಂಠಿತವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಶತ್ರುಗಳಾಗಿ ಪರಾವಲಂಬಿ ಕಣಜಗಳು ಹಾಗೂ ಕೆಲ ಸಲ ದರೋಡೆನೋಣಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತವೆ.

ಲೇಖನ: ಶಶಿಧರಸ್ವಾಮಿ ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ
ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಕೀಟದ ನರಿಟು

© pexels-akbar-nemati-16543779

ಹೊಳೆಯುವ ಇರುವೆ

ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಹೊತ್ತಲ್ಲದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಾದ ಗೊಂದಲ ಮನುಷ್ಯ ಕುಲದವಳಾದ ನನಗೆ ಕೂಡ ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಳಿಸಿತು! ಮಗುವಿಗೆ ಸ್ವೆಟರ್ ಹಾಕಿದರೆ ಶೆಖೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಂತ ಸ್ವೆಟರ್ ಇಲ್ಲದೆ, ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಸೀನತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಆಗಿದ್ದಾಗಲಿ ಎಂದು ಇದ್ದ ಬಟ್ಟೆ ಮೇಲೆಯೇ ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ಹೋದೆವು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಆಟವಾಡಿದಂತೆ ನಟಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಅವನಿಷ್ಟದ ಆಟವಾದ ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಕುಳಿತೆ. ಇನ್ನು ಅವನು ಏಳುವುದು ಅವನ ಕಾಲು ಜೋಮು ಬಂದ ಮೇಲೆಯೇ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಅವನು ಕುಳಿತ ಜಾಗದಿಂದ ಅನತಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಇರುವೆ ಗೂಡೊಂದು ನವೀಕರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ದೂರದಿಂದ ಅವುಗಳು ನೋಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಪ್ಪಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಪೂರ್ತಿ ಕಪ್ಪಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂಥರಾ ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆಗಳ ಹಾಗೆ ಕಾಂಟ್ರಾಸ್ಟ್ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ! ಸ್ವಲ್ಪ ಕಪ್ಪು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಂದು ಬಣ್ಣ, ಹೊಳೆಯುವ ಹಾಗೆ. ಇವುಗಳ ಮೈ ಮೇಲೆ ರೋಮಗಳಿವೆಯೇ ಎಂದು ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿದೆ, ಏನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ನಾನು ಅಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಉಸಿರಿನ ರಭಸಕ್ಕೆ ಅವು ಮಣ್ಣು ತೆಗೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಪಾಯವೆಂಬಂತೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡತೊಡಗಿದವು. ನಾನೂ ಅಪಾಯವೆಂಬಂತೆ ದೂರ ಸರಿದು ನಿಂತುಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ಅವತ್ತು ಆ ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆ ಏಕೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಕಾಡತೊಡಗಿತು. ಇನ್ಯಾಕೆ ತಡ ಎಂದು ಅವುಗಳನ್ನೇ ಕೀಟದ ನಂಟು ಅಂಕಣಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದೆ.

ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದ ನಂತರ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ನಾನು ನೋಡಿದ ಇರುವೆಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು *Camponotus sericeus*. ಇವು ಭಾರತ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಲ್ಲದೆ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲೆಡೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇವು ಬೇರೆ ಇರುವೆಗಳಂತೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟದೆ, ಒಣಗಿದ ಮರದ ದಿಮ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಜೀವ ಮರದ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುತ್ತವೆ.

ಮೊನ್ನೆ ದಿನ ಕೂಡ ನಾನು ನೋಡಿದಾಗ ಕೆಲ ಒಣಗಿದ ಮರದ ದಿಮ್ಮಿಗಳಿದ್ದವು. ಇರುವೆಗಳು ಬಹುಷಃ ಮಳೆ ನೀರಿನಿಂದ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಮರಳಿನ ರಾಶಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಇಡುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವೆಂದರೆ ಬೀಜಗಳು, ಸತ್ತ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸ್ವಭಾವವೆಂದರೆ ಇವುಗಳು ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ! ಅದು ಕೂಡ ಅಫಿಡ್ಸ್ ಗಳ ಕೃಷಿ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಅಫಿಡ್ಸ್ ಗಳು ಸಸ್ಯಗಳ ರಸವನ್ನು ಹೀರುತ್ತವೆ. ಈ ಅಫಿಡ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಕಿ ಬೆಳೆಸಿ ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅಫಿಡ್ಸ್ ಗಳ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಅವುಗಳು ಸೃವಿಸುವ ಸಿಹಿಯಾದ ದ್ರವ! ಈ ಸಿಹಿ ದ್ರವವನ್ನು ಸವಿಯಲು ಇರುವೆಗಳು ಅಫಿಡ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತವೆ. ಬಹುಷಃ ನಾನು ಅವತ್ತು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇರುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬಗೆಯ ಪ್ರಭೇದಗಳಿದ್ದು, ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಇರುವೆಗಳ ಗೂಡು ಹಾಗೂ ಅದೇ ಪ್ರಭೇದದ ಆದರೆ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಇರುವೆಗಳಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವ ಇರುವೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು.

ಎಲ್ಲಾ ಇರುವೆಗಳಂತೆ ಇವುಗಳ ಜೀವನ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ನಾಲ್ಕು ಹಂತಗಳಿದ್ದು, ಮೊಟ್ಟೆ, ಲಾರ್ವ, ಪ್ರೂಪ (ಕೋಶಾವಸ್ಥೆ) ಹಾಗೂ ವಯಸ್ಕ ಇರುವೆ. ಇವುಗಳ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಣಿ, ಗಂಡು ಇರುವೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕೆಲಸದ ಇರುವೆಗಳು. ಈ ಕೆಲಸದ ಇರುವೆಗಳು ಹೆಣ್ಣಾಗಿದ್ದು, ಆದರೆ ಇವು ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನು ಗೂಡಿನ ಆರೈಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇತರ ಇರುವೆಗಳಂತೆ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಇರದೆ ಕೇವಲ ನೂರರಿಂದ ಇನ್ನೂರವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಇರುವೆ ಅನುಕರಿಸುವ ಜಂಪರ್ ಜೇಡಗಳಿದ್ದು, ಇರುವೆ ಗೂಡಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೇ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಇರುವೆ ಅನುಕರಿಸುವ ಜೇಡದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿರುವುದು ನಿಮಗೆ ನೆನಪಿರಬಹುದು.

ಲೇಖನ: ಅನುಪಮಾ ಕೆ. ಬೆಣಚಿನಮರ್ಡಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಕಾಶಿರ ರೋಚಕ ಅನುಭವದ ಕಥನ ಭಾಗ - ೨

ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿನಗಳು ಹೇಗೆ ಕಳೆದು ಹೋಯ್ತೋ ಗೊತ್ತಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಪಕ್ಷಿ ಗಣತಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿನ ನಮ್ಮ ದಿನಚರಿಯೆಂದರೆ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೇಗ ಏಳುವುದು, ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಿನ ದೈನಂದಿನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ, ಶುಚಿಯಾಗಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತಿಂಡಿ ಮುಗಿಸಿ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಬೀಟ್ ಹೋಗುವ ಕಾಡಿನ ಒಳ ಹೊಕ್ಕು...ಕಡಿದಾದ ಕಣಿವೆ, ಝರಿ, ಕಾಡುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹತ್ತರಿಂದ ಹದಿನೈದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ನಡೆದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾವು ತಂಗಿದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಭವನದ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಗೆ ಬಂದು ಸೇರುವುದು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ, ನಂತರ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಮತ್ತೆ ಸಂಜೆ ಮೂರು ಘಂಟೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತಯಾರಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಗಣತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು; ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದತ್ತು ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಗಳ ನಡಿಗೆ ಕತ್ತಲಾಗುವ ಮುನ್ನ ವಾಪಾಸ್ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ರಾತ್ರಿಯ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಮಲಗುವ ತನಕ ಅಂದಿನ ದಿನದ ಪಕ್ಷಿ ಗಣತಿ ಕಾರ್ಯದ ಅನುಭವ, ನೋಡಿರುವ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಅದರ ಜಾಗ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ದಾಖಲೀಕರಣದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುವುದು. ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ಅಲ್ಲಿನ ಅರಣ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ರೋಚಕ ಕಾಡಿನ ಕತೆಗಳು! ಅವರ ಕಾಡಿನ ಒಂದೊಂದು ಅನುಭವದ ಘಟನೆಗಳು ರೋಮಾಂಚನವಾಗಿದ್ದವು. ಅರಣ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ನೈಜ ಕತೆ ಕೇಳುವಾಗ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೊಬೈಲ್ ಇಲ್ಲ, ಟಿವಿ ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಮೊಬೈಲ್ ತಗೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮನೆಗೆ ಕಾಲ್ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಅಷ್ಟೇ. ಅದು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಕಾಡುವ ಕಾಡು, ಪಕ್ಷಿಗಳ ನಿನಾದ, ಜುಳು ಜುಳು ಹರಿಯುವ ನದಿಯ ಶಬ್ದ, ಚಿಟ್ಟೆಗಳ ಮನಮೋಹಕ ನೋಟ, ಜಿಂಕೆ, ಸಾರಂಗ, ಆನೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡುವ ಅವಕಾಶ, ಇಷ್ಟೇ ಪ್ರಪಂಚವಾಗಿತ್ತು.

ಎರಡನೇ ದಿನದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯ ಹೋಗಿ ಹುಲಿ ಅಟ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿದ ಕಥೆ ಕೇಳಿದ ನಂತರ ಕಾಡಿನ ಒಳಗೆ ತುಂಬಾ ದೂರ ಹೋಗುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ ಎಂದೆನಿಸಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಮ್ಮ ಅಮರ್ ಚಂದ್ ಅಡುಗೆ ಭಟ್ಟನ ಊರಿನ ಕಡೆ ಪಕ್ಕಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆವು. ಆ ಊರು ಕೂಡ ಇದ್ದದ್ದು ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ, ಆದರೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಕಾಡಿನ ದಾರಿ ಇತ್ತು. ಆ ಊರಿನ ಜನರ ಓಡಾಟ ಇದೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ! ಆ ದಾರಿ ಬೈಕ್ ಅಥವಾ ಬೊಲೆರೋ (4*4) ಮಾತ್ರ ಸಾಗಲು ಇದ್ದ ದಾರಿ. ನಾವು ಇದ್ದ ಜಾಗದಿಂದ ಒಂದು ಆರು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಒಳಗೆ ಇದ್ದಂತಾ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿಯದು. ಸುತ್ತಲೂ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿತ್ತು. ಮೂರು ಘಂಟೆ ಸುಮಾರಿಗೆ ನಾವು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಶುರು ಮಾಡಿದೆವು. ದಾರಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕಡಿದಾದ ಕಣಿವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ದೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟ. ಮಳೆ ಬರುವ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಇತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕ್ಯಾಮೆರಾವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಒಂದು ರೈನ್ ಬ್ಯಾಗ್ ಮತ್ತು ನಮಗೆ ರೈನ್ ಕೋಟ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದೆವು. ಎಂತಹ ಅದ್ಭುತ ಪರಿಸರ! ಹಚ್ಚ ಹಸಿರಿನ ವನಸಿರಿ. ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಬೃಹದಾಕಾರದ ಮರಗಳು, ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕಿಗಳ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ನಿನಾದ, ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು, ಪತಂಗಗಳು...

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

ನಾವು ಸಾಗುವ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ರಾಕೆಟ್ ನಂತೆ, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಉದ್ದನೆಯ ಬಾಲವುಳ್ಳ ಪಕ್ಕಿಯಾದ ಬಾಲದಂಡೆ ಪಕ್ಕಿಯು (Indian paradise flycatcher) ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ, ಇತ್ತಿಂದತ್ತ ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನಾನು ಇದರ ಒಂದು ಪೋಟೋ ತೆಗೆಯಲು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗದ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ಕಾದು ಕುಳಿತ ಸಮಯಗಳು ಎಷ್ಟೋ. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ರಾಜ ಪಕ್ಕಿಗಳು ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆಯೇ ಹಾರಾಡುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ, ಹಲವು ನೋಣ ಹಿಡುಕ ಪಕ್ಕಿಗಳಾದ, ನೀಲಿ ಕಂಪು ನೋಣ ಹಿಡುಕ. ಬೂದು ತಲೆ ನೋಣ ಹಿಡುಕ (Canary flycatcher), ಬಿಳಿ ಚುಕ್ಕೆಯ ಬೀಸಣಿಗೆ ನೋಣ ಹಿಡುಕ (White spotted fantail), ಕಪ್ಪು ಕತ್ತಿನ ರಾಜ ಹಕ್ಕಿ (Black

Naped monrach). ಸಾಲು ಸಾಲಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಇದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ. ಕೆಳಗಡೆ ಇದ್ದ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ನೀರಿನ ಕಡೆ ಕೈ ತೋರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಸರ್ 'ಪೋರ್ಕ್ ಟ್ರೈಲ್' ಅಂತ ತೋರಿಸಿದ. ನಾನು, ನನ್ನ ಸಹಚರರು ಎಷ್ಟು ಹುಡುಕಿದರೂ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲೇ ಇದೆ ನೋಡಿ ಸಾರ್ ಅಂತ ಹೇಳಾ ಇದ್ದು. ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಹುಡುಕಿದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಕಾಣಿಸಿತು. ಅದು Slaty-backed forktail. ಅಲ್ಲಿನ ನೀರಿನ ಕಲ್ಲುಗಳ ನಡುವೆ ಎಷ್ಟು camouflage ಆಗಿತ್ತು ಅಂದ್ರೆ. ಬರಿಗಣ್ಣು ಇರಲಿ ಬೈನಾಕ್ಯುಲರ್ ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಕಷ್ಟ ಆಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಇಂತಹ ಅಪರೂಪದ ಪಕ್ಷಿ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಒಂದೆರಡು ಪೋಟೋ ಮತ್ತು ವಿಡಿಯೋ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಹಾಗೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಹೊಸಹೊಸ ಅಂದರೆ ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣ ಸಿಗುವ ಮರಕುಟಿಗ ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಕುಟುರಗಳು, ಹೀಗೆ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಲೋಕ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ತೆರೆದಿತ್ತು.

ರಾಮ್ ಚಂದ್ ರವರ ಹಳ್ಳಿ ತಲುಪಿದಾಗ ಸಮಯ ಸುಮಾರು 4.40 ಆಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಕ್ಯಾಂಪ್ ನಲ್ಲಿ ಹಾಲಿಲ್ಲದ ಖಡಕ್ ಚಹಾ ಕುಡಿದು, ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಹೊರಟೆವು. ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿ, ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಅಥವಾ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಮನೆ ಇರಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ. ಸುತ್ತಲೂ ಬೆಟ್ಟಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾದ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಹಳ್ಳಿ. ಎಲ್ಲ ಹಂಚಿನ ಮನೆಗಳು, ಪ್ರತಿ

ಮನೆ ಮೇಲೆ ಸೋಲಾರ್ ಪ್ಯಾನಲ್; ಇದರಿಂದಲೇ ವಿದ್ಯುತ್! ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ನದಿ ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಝರಿ ಇವರ ನೀರಿನ ಆಧಾರ. ಆದರೆ ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರ ಬದುಕು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟ. ಇಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳ ಮೇಲಿನಿಂದ ನೀರು ರಭಸದಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ನದಿಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆಗೆ ಬರಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ.

ಹಾಗೆ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದ ನಮಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಗುಡಿ ಕಾಣಿಸಿತು. ಯಾವ ಗುಡಿ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ ನಮಗೆ, ಅದು ಒಂದು ದೇವಿ ಗುಡಿಯೆಂದು, ಆ ದೇವಿಯೇ ಇವರನ್ನು ಮತ್ತು ಈ ಕಾಡನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎನ್ನುವುದು ಈ ಹಳ್ಳಿಯವರ ನಂಬಿಕೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿ, ಅವರ ಜೊತೆ ಪೋಟೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಆ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ವಾಪಾಸ್ ಹೊರಟೆವು. ನಾವು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಅಂದರೆ ಕತ್ತಲು ಆಗುವುದರೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು... ಯಾಕೆಂದರೆ ಸಂಜೆಯ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಹುಲಿಗಳ ಓಡಾಟ ಹೆಚ್ಚು. "ಹಾಗಾದರೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿ ಜನರನ್ನು ಅವು ಏನು

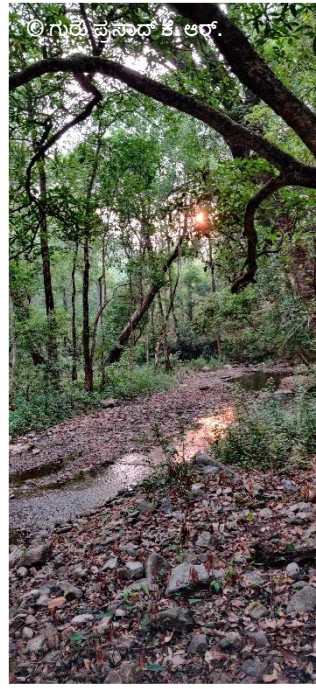
ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲಾ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಿದ್ದ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು "ಅವರಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಆಗಿದೆ ಸರ್. ನಾವು ಏನು ಮಾಡದೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದರೆ ಅದರ ಪಾಡಿಗೆ ಅವು ಹೋಗುತ್ತವೆ" ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗ ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಬಂದು ಮೊನ್ನೆಯಷ್ಟೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹುಲಿಯನ್ನು ಆ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ನೋಡಿದ ಅಂತ ಹೇಳಿದ. ಅವನು ಹೇಳುವಾಗ ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಭಯವಿರಲಿಲ್ಲ, ಗಾಬರಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಯಾವುದೋ ನಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅದರ ಜಾಗ ತೋರಿಸಿದ. ಕಣ್ಣುಗಳ ತೆ ದೂರದಲ್ಲೇ ಅವನು ತೋರಿಸಿದ ಬೆಟ್ಟವಿತ್ತು. ಇವನ ಮಾತಿನಿಂದ ಇವರ ಮತ್ತು ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಾಮರಸ್ಯ ನನಗೆ ಕುತೂಹಲ ಹುಟ್ಟಿಸಿತು. ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿಯ ಸುತ್ತ ಸೋಲಾರ್ ತಂತಿ ಬೇಲಿ ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಆನೆ ಕಾಟ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದು, ನಾವು ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಮ್ಮ ದಾರಿ ನಾವು ಹಿಡಿದು ವಾಪಾಸ್ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯಲು ಶುರು ಮಾಡಿದೆವು.

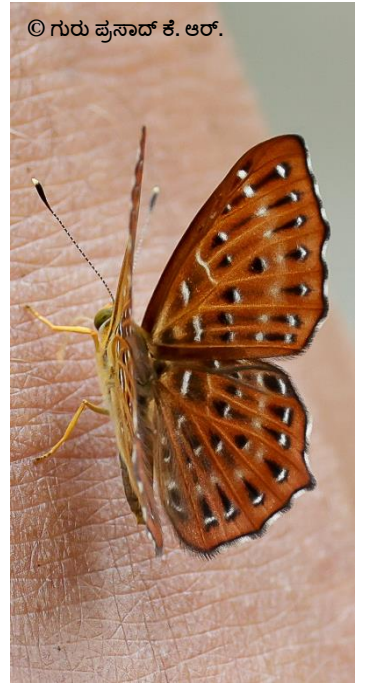
© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅದೃಷ್ಟ ಎಂಬಂತೆ ಒಂದಷ್ಟು ಘಟನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಅಷ್ಟೇ, ಕೆಲವೊಂದು ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ನೋಡಲೇಬೇಕು ಎಂದಾಗ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಏನೂ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಪರೂಪದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಪಕ್ಷಿ ಗಣತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಯಿತು. ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಯ ಸರ್ವೆ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾಗ, 'ಕತ್ತಲಾಯಿತು ಇನ್ನು ಸಾಕು ಹೊರಡೋಣ ಬೆಳಕು ಬೇರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇಲ್ಲ' ಅಂದುಕೊಂಡು ವಾಪಾಸ್ ಹೊರಡಲು ಅನುವಾಗಿದ್ದೆವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಪಕ್ಷಿ ಕುಳಿತಿರುವುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಮೊದಲು ಇದು ಯಾವುದೋ ಮೈನಾ ಅಥವಾ ನೀಲಿ ಸಿಳ್ಳಾರ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾದೆ. ಆದರೂ ಒಮ್ಮೆ ಕ್ಯಾಮೆರಾದಲ್ಲಿ ನೋಡೋಣವೆಂದು ನೋಡಿದೆ. ಬೇರೆ ಬಣ್ಣ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ಜೊತೆಗಾರ ಮುನಿಶ್ ಗೆ ಇದರ ಹೊಟ್ಟೆ ಕೆಳಗಡೆ ಯಾವುದೋ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಣ್ಣವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ವಾಹ್. . . ಇದು ಮರುನ್ ಒರಿಯಲ್ (maroon oriole) ಬೇಗ ಫೋಟೋ ತೆಗೆಯಿರಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಡೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿರುವ ಅರಿಶಿನ ಬುರುಡೆ ಹಕ್ಕಿ (Golden Oriole)

ಹಾಗೂ (Black hooded oriole) ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ನಮಗೆ, ಈ ಮರೂನ್ ಒರಿಯೋಲ್ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಮಂದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಮೆರಾದ ISO ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಒಂದೆರಡು ಫೋಟೋ ತೆಗೆದು ಖುಷಿಪಟ್ಟೆವು. ಇದೆ ತರಹ ಅಪರೂಪದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಅಚಾನಕ್ ಆಗಿ ಎದುರುಗೊಂಡು ನಮ್ಮ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದವು.

ವಾಪಾಸ್ ಬರುವಾಗ ಇನ್ನೇನು ನಮ್ಮ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಬಂತು ಅನ್ನುವಾಗ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪಕ್ಷಿಯ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅದರ ಜಾಡು ಹಿಡಿದು ಹೋದಾಗ ಅದು ನಿಶಾಚರ ಪಕ್ಷಿಯಾದ ಮೀನು ಗೂಬೆ (Brown fish Owl) ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ನಮ್ಮ ದಾರಿಯ ಪಕ್ಕದ ಮರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಅದು ನಾವು ನಡೆದಾಡಿದ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ, ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಒಳಗಡೆ ಹಾರಿಹೋಯ್ತು. ಆ ದಿನದ ಕೊನೆಗೆ ಕೊನೆಗೆ ಅಪರೂಪದ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿ, ಅಷ್ಟು ದೂರ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮನಸು ಪುಳಕಿತ ಗೊಂಡಿತ್ತು.

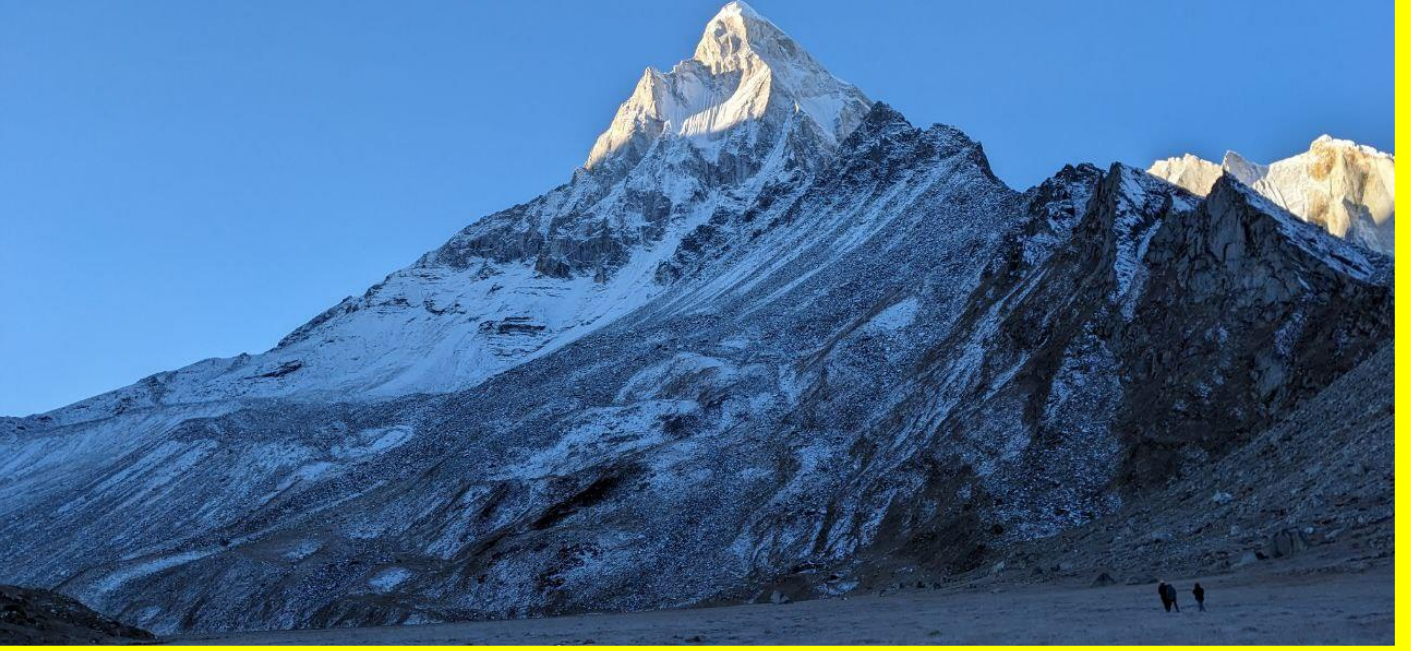
ಮುಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ದಿನದ ಬೆಳಗಿನ ಅನುಭವ ಮತ್ತೆ ವಾಪಾಸ್ ಬರುವಾಗ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡ ಉತ್ತರಾಖಂಡ್ ರಸ್ತೆಗಳು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟ, ಪ್ರಪಾತ, ನದಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸಾಗುತ್ತ ಇದ್ದ ನಮ್ಮ ಜೀಪ್ ಸಫಾರಿ ಅನುಭವವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದೇನೆ, ಕಾಯುತ್ತೀರಿ.

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

ಲೇಖನ: ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಶುಕ್ರ, ಶಾಖ-ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ!

ವಿವಿ ಅಂಕಣ

ಮೊನ್ನೆಯಷ್ಟೇ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತಗಳ ತಪ್ಪಲಿಗೆ ಚಾರಣ ಹೋಗಿ, ಸೌಂದರ್ಯ ಸವಿದು, ಮೈನಸ್ ತಾಪಮಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಸೂರ್ಯನ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಬೆಳಕಿನ ಝಳಕವನ್ನೂ ಸವಿದು ಬಂದೆವು. ಅದರ ನಂತರದ ಪರಿಣಾಮಗಳಾದ ಜ್ವರ, ನೆಗಡಿ, ಅಜೀರ್ಣಗಳ ಜೊತೆಗೂ ಹೋರಾಡುವಂತಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಂತೆ ಅಲ್ಲದ ಅಲ್ಲಿನ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಲು ಕೆಲವು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಬೇಕು. ಚಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳು, ಕೈ ಚೀಲಗಳು, ತಲೆ ಚೀಲಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 'ಸನ್ ಗ್ಲಾಸ್' ಮೊದಲಿಗೆ ಬೇಡ ಎನ್ನಿಸಿದರೂ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದು ಬಹುಉಪಯೋಗವಾಯಿತು. ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಲಿಗಿಂತ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಮಂಜು ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತದೆಂದರೆ, ಸತತವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಆಯಾಸವಾಗಿ ತಲೆನೋವು ಬಂದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯನ ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರ ಬೆಳಕು ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಯೇ? ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಳ್ಳೆಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಊಹೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಮಂಜಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತದಾದರೂ ಹಿಮಾಲಯದ ಮೌಂಟ್ ಎವರೆಸ್ಟ್ ನಂತಹ ಪರ್ವತಗಳ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಬೆಳಕು ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿದಂತೆ ದಾಖಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಏಕೆಂದು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಾದರೂ, ಹಾಗಾದರೆ ಬೇರಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ತಿಳಿದಿದೆ. ಅದೇ ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾದ 'ಅಟಕಾಮಾ ಮರುಭೂಮಿ'ಯಲ್ಲಿ. ಹೌದು, ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಈ

ವಿಷಯ ಹೊರಬಂದಿದೆ. ಅಟಕಾಮಾ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಬೀಳದಷ್ಟು ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಬೀಳುತ್ತಿದೆಯಂತೆ. ಇದರ ತೀವ್ರತೆ ಎಷ್ಟೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸೌರಮಂಡಲದ ಸೂರ್ಯನ ಆಪ್ತ, ಅತಿ ಶಾಖೆ ಶುಕ್ರ ಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಬೆಳಕಿನ ತೀವ್ರತೆಗೆ ಸವಾಲೊಡ್ಡುವಷ್ಟು!

ಈ ವಿಷಯ ಮೊದಲು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಗಮನಿಕೆಯಿಂದ. ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ ವಾತಾವರಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲೆಂದೇ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಇಂತಹ ಉಪಗ್ರಹಗಳು ಸತತವಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಿತು. ಆದರೂ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಕಿಲೋಮೀಟರುಗಟ್ಟಲೆ ದೂರವಿರುವ ಉಪಗ್ರಹದ ಮಾತುಗಳಿಗಿಂದ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆನ್ನಿಸಿತು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ. ಅದಕ್ಕಂದೇ ಚಿಲಿ-ಬೊಲಿವಿಯಾ-ಪೆರು-ಅರ್ಜೆಂಟೈನಾಗಳ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವ ಈ ಅಟಕಾಮಾ ಮರುಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಲು, ಚಿಲಿಯ ಆಲ್ವಿಪಾನೋದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟರು. ಇವರ ಈ ಸಣ್ಣ ವೀಕ್ಷಣಾಲಯ 2016ರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಬೆಳಕಿನ ತೀವ್ರತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸೂರ್ಯನ ಅತಿನೇರಳೆ ಕಿರಣಗಳನ್ನೂ ಸಹ 'ಪೈರನೋಮೀಟರ್' ಎಂಬ ಸಾಧನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಳೆಯುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಐದು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅವರು ಹೊರಹಾಕಿದ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ 1 ಚದರ ಮೀಟರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 308 watt ನಷ್ಟು ಸೂರ್ಯಶಕ್ತಿ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತಂತೆ. ಇದು ಹಿಮಾಲಯದ ಮೌಂಟ್ ಎವರೆಸ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಬೆಳಕಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಈ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ತಂಡ. ಆದರೆ, ಈ ತೀವ್ರತೆ ದಿನ ಪೂರಾ ಇರದೆ ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳು ಮಾತ್ರ

© R. CORDERO

ಇದುವು ಎಂಬುದು ಗಮನಿಸಿದರು. ಬೆಳಕಿನ ಈ ತೀವ್ರತೆಗೆ ಕಾರಣ ಬಹುಶಃ ವಿರಳವಾಗಿ ಹರಡಿದ ಮೋಡಗಳ ಪ್ರತಿಫಲಿಕೆಯಿರಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, 2017ರ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನ ತೀವ್ರತೆ ಎಷ್ಟಿತ್ತೆಂದರೆ 1 ಚದರ ಮೀಟರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 2,177watt ನಷ್ಟು. ಈ ಶಕ್ತಿ ಸೌರಮಂಡಲದಲ್ಲೇ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಭೂಮಿಗಿಂತ ಅತೀ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಖ ಹೊಂದಿರುವ ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯನ ತೀವ್ರ ಬೆಳಕು ಬೀಳುವ ಶುಕ್ರ ಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಷ್ಟು! ಇದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ತಂಡಕ್ಕೆ ನಂಬಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಇದು ಸತ್ಯ.

ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಿಹಿ-ಕಹಿ ಸತ್ಯಗಳ ಅನಂತ ಹಣ್ಣುಗಳ ಬುಟ್ಟಿಯಲಿ ಇದೂ ಒಂದು. ಹಣ್ಣು ಕೆಲವು ನಮ್ಮ ಇರುವಿಕೆಗೆ ಸಿಹಿಯಾದರೆ, ಅದೇ ಹಣ್ಣು ಬೇರೆ ಜೀವದ ಇರುವಿಕೆಗೆ ಕಹಿ. ಈ ಸಿಹಿ ಕಹಿಗಳ ನಡುವೆ ನಿಖರ ಅರ್ಥ ಹುಡುಕಲು ಹೋಗಿ ಪರ ಜೀವಿಯ ಜೊತೆ ಸೆಣಸಾಣಾಡುವ ವ್ಯರ್ಥ ಸಾಹಸ ಮಾಡದೆ ನಮ್ಮ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ, ಇರುವಷ್ಟು ದಿನ ಆ ಮಹಾಸೃಷ್ಟಿ ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವ ಸತ್ಯ-ವಿಸ್ಮಯವ ಅಚ್ಚರಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕಂಡು ವಿನಮ್ರತೆಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗುವುದಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ.

ಮೂಲ ಲೇಖನ: www.snexplores.org

ಲೇಖನ: ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.

ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಸಿ. ಜಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಜೀವಸಿರಿಯ ಅಳಿವು ಉಳಿವು

ಅಳಿದುಳಿದ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಜೀವ ತುಂಬಬೇಕು
ಕೆರೆ-ಕಟ್ಟೆ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಮರುಜನ್ಮ ನೀಡಬೇಕು
ಎತ್ತಲಿಂದಲೋ ಮೋಡಗಳು ಬಂದು ಮತ್ತೆ ಮಳೆ ಸುರಿಸಬೇಕು
ಬತ್ತಿದ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಮತ್ತೆ ಮರುಕಳಿಸಬೇಕು.

ಬಂಗಾರವ ಬೆಳೆದು, ಭೂತಾಯಿಯು ಒಲಿದು
ಬದುಕು ಸಾಗಿಸಲಿಲ್ಲವೇ ನಾವು ಎಷ್ಟೊಂದು ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ
ದುಡ್ಡಿನ ದುರಾಸೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಮಾನವೀಯತೆಯ ಮರೆತು
ಬೆರೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವಲ್ಲವೇ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಕೀಟನಾಶಕ, ಕಳೆನಾಶಕ.

ಅಮಲಲ್ಲಿ ಅನುಗಮಿಸಿ ಹಾಲಹಲವೇ ಉಣಿಸಿ
ಜೀರ್ಣಿಸಲಾಗದ ಜಿಹ್ವೆಯನು ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಜಿನುಗಿಸಿ
ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ನೆಲಸವೆಸಿ, ಸುತ್ತವರಿದು ಮತ್ತದೇ ಮರುಕಳಿಸಿ
ಕತ್ತರಿಸಿ, ನೆತ್ತಿ ಉರಿಸಿ, ಒತ್ತುವರಿಯಾದರೆ ಉಳಿಯುವುದೇ ಸಸಿ, ಶಶಿ?

ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾಗಿಹುದು ಬದುಕು, ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೂ ತೊಡಕು
ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿಹುದು ಮನುಷ್ಯನ ಅಳುಕು-ಹುಳುಕು
ಮರ ಬೆಳೆಸಿ ಕಾಡು ಉಳಿಸಿ ಬದಲಾಗದಿದ್ದರೆ ಬದುಕು
ಅಳಿವಿನಂಚಿಗೆ ಅರಸಿ ಜೀವ ಸಂಕುಲವೇ ಇನ್ನುಂದೆ ಕನಕಮುಸುಕು.

- ಡಾ. ಮಧುಸೂಧನ ಹೆಚ್. ಸಿ.

ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

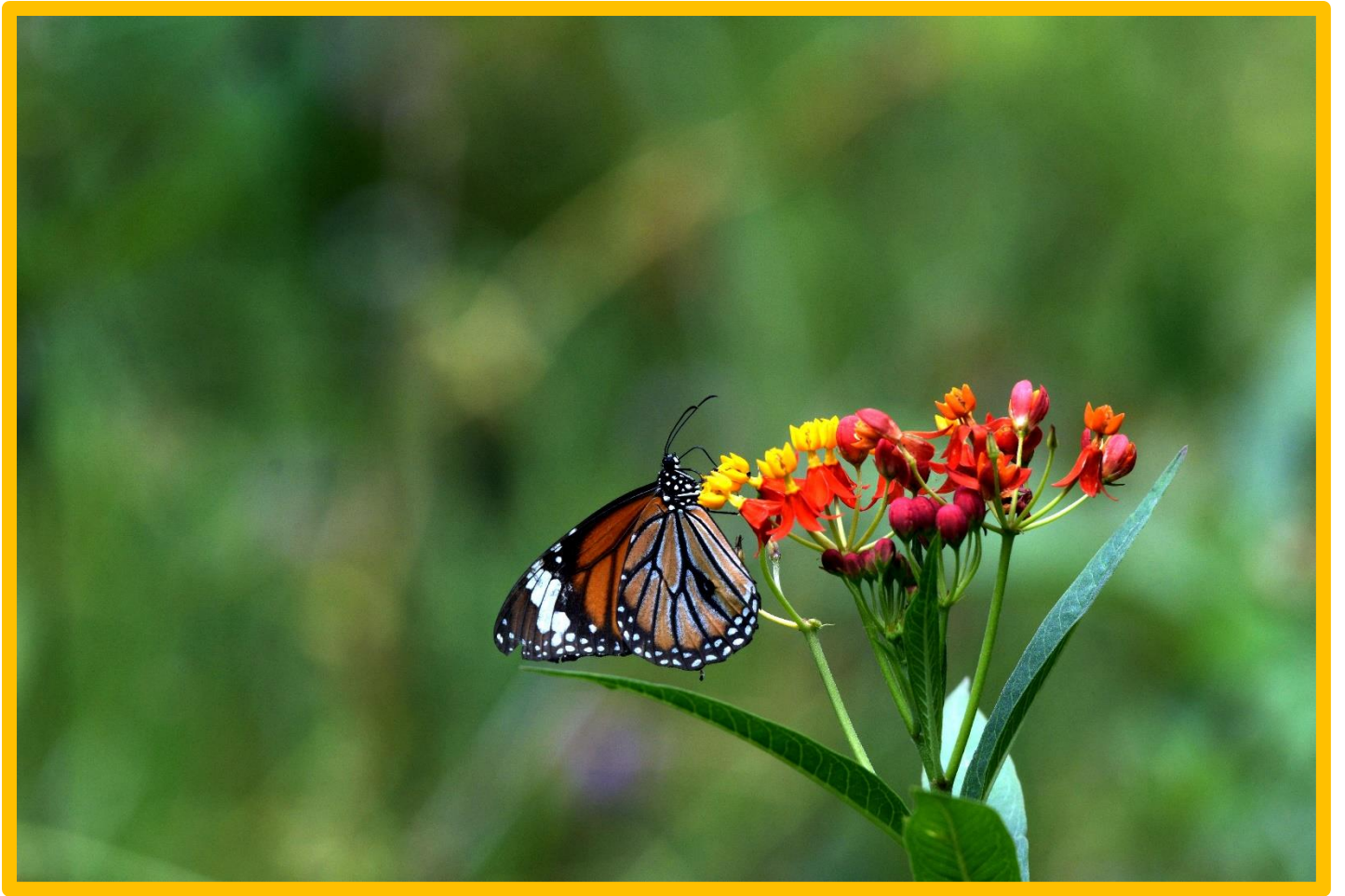
ಪ್ರಕೃತಿ ಚಿರಬ

ಚಿರತೆ ಚಿಟ್ಟೆ

© ಹರಿಹರನ್ ಐ. ಎಸ್.

ಭಾರತ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಮಾರ್ ನ ಬೆಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಚಿಟ್ಟೆಯು, ನಿಂಫಾಲಿಡೆ (Nymphalidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಫಲಂತ ಫಲಂತ (Phalanta phalanthia) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ರೆಕ್ಕೆಯು ಕಂದು ಬಣ್ಣವಿದ್ದು, ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಶುಷ್ಕ-ಮಿಶ್ರವಿನಲ್ಲಿ ನೇರಳೆ ಹೂಳಪನ್ನು ರೆಕ್ಕೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬಿಸಿಲನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಇವುಗಳು ತಮ್ಮ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ತೆರೆದು ಕೂರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅಕಾಂಥೇಸಿ, ಕಾಂಪೋಸಿಟೇ, ಫ್ಲಾಕೋರ್ಟಿಯೇಸಿ, ಪ್ರಿಮುಲೇಸಿ, ಸ್ಯಾಲಿಕೇಸಿ, ರೂಬಿಯೇಸಿ, ವಯೋಲೇಸಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಸಸ್ಯಗಳು ಇವುಗಳ ಅತಿಥೇಯ ಸಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಪಟ್ಟ ಹುಲಿ ಚಿಟ್ಟೆ

© ಹರಿಹರನ್ ಐ. ಎಸ್.

ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್, ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಈ ಚಿಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕುರುಚಲು ಕಾಡು, ಪಾಳುಭೂಮಿ, ಎಲೆಯುದುರುವ ಕಾಡು, ಭಾರೀ ಮಳೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶ, ಬೆಟ್ಟದ ಇಳಿಜಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಇವುಗಳು, ನಿಂಫಾಲಿಡೆ (Nymphalidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಡ್ಯಾನಸ್ ಜೆನುಟಿಯಾ (Danaus genutia) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ರೆಕ್ಕೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ಕಿತ್ತಳೆ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಹಾಗೂ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಅಂಚುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಳಭಾಗವು ತೆಳು ಕಿತ್ತಳೆ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಸ್ಕೆಪಿಯಾಡೇಸಿ (Asclepiadaceae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಗಿಡಗಳು ಇವುಗಳ ಅತಿಥೇಯ ಸಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಹಾಕಿ ಚಿಟ್ಟೆ

© ಹರಿಹರನ್ ಐ. ಎಸ್.

ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕಾದ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವ ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಈ ಚಿಟ್ಟೆಯು ಪಿಯರಿಡೆ (Pieridae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಬೆಲೆನೋಯಿಸ್ ಅರೋಟಾ (Belenois aurota) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡೂ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಅಂಚು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗಂಡು ಚಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಚದುರಿದ ಬಿಳಿ ತೇಪೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮುಂದಿನ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ತಳಭಾಗವು ಬಿಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಆದ್ರ್ಫ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆನೆ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ಹಿಂಬದಿಯ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಕೆಳಭಾಗವು ಆದ್ರ್ಫ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಕಿತ್ತಳೆ ಬಣ್ಣವಿದ್ದು, ಶುಷ್ಕ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ತೆಳು ಹಳದಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕ್ಯಾಪರೇಸಿಯ (Capparaceae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಗಿಡಗಳು ಇವುಗಳ ಅತಿಥೇಯ ಸಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಿಮ ಸಾಣು ಚಿಟ್ಟೆ

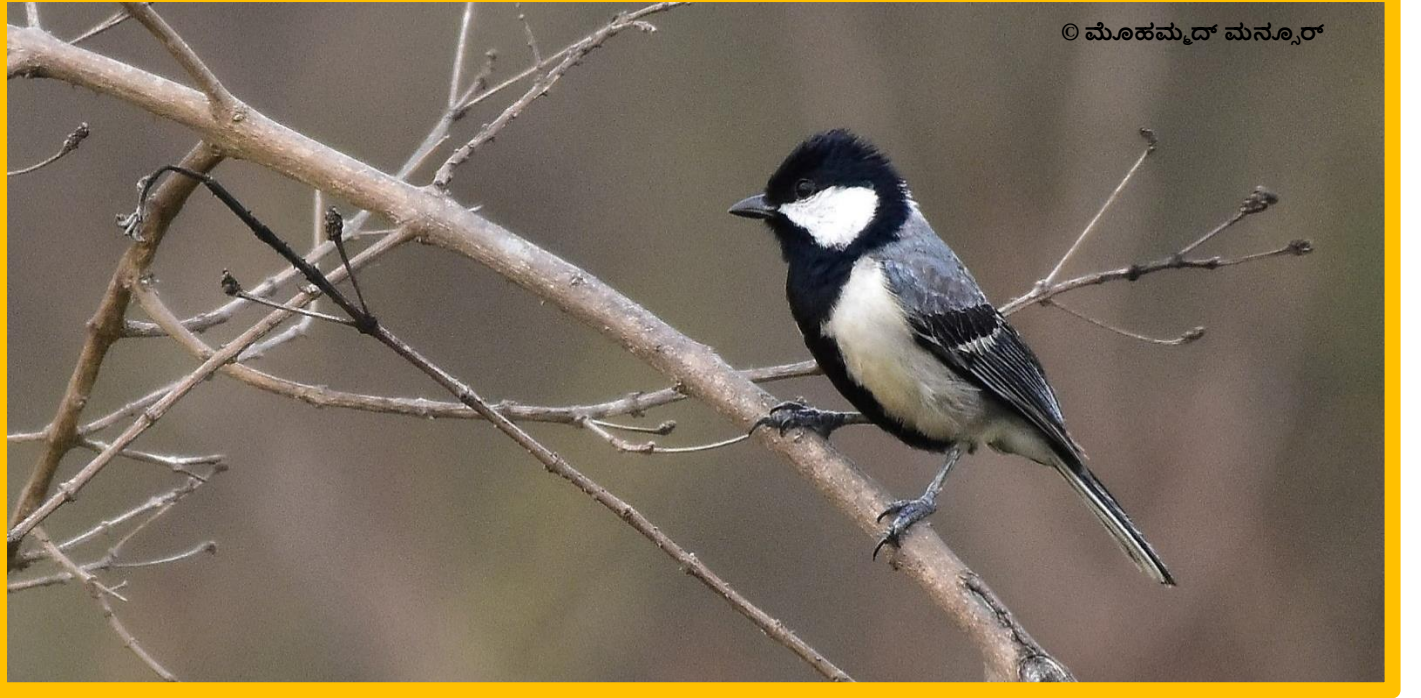
© ಹರಿಹರನ್ ಐ. ಎಸ್.

ಭಾರತದಲ್ಲೆಡೆ ಹಾಗೂ ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ತೇವಾಂಶವಿರುವ ಕಾಡುಗಳ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ, ಪೊದೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಚಿಟ್ಟೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೆಸ್ಪೆರಿಡೆ (Hesperiidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಟ್ಯಾಗಿಡೆಸ್ ಜಪೆಟಸ್ (Tagiades japedus) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಗಾಢ ಕಂದು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಬಿಳಿಯ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಚಪ್ಪಟೆಯಾಗಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಕೂರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಡಯೋಸ್ಕೋರಿಯೇಸಿ (Dioscoreaceae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಗಿಡಗಳು ಇವುಗಳ ಅತಿಥೇಯ ಸಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಚಿತ್ರ: ಹರಿಹರನ್ ಐ. ಎಸ್.

ಲೇಖನ: ದೀಪ್ತಿ ಎನ್.

ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು

ಜನವರಿ 5ನೇ ದಿನಾಂಕವನ್ನು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷಿ ದಿನ'ವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪಕ್ಷಿಗಳು ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಹಾಡುಗಾರರು ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಪ್ರತೀ ಮುಂಜಾನೆ ಅವುಗಳ ಕಲರವದಿಂದ ಶುರುವಾಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಏನೋ ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1200 ಪಭೇದದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಅಂದಾಜನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಕ್ರಮ ವ್ಯಾಪಾರ, ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳು ಪಕ್ಷಿಗಳ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಪಕ್ಷಿಗಳ ವರ್ಣರಂಜಿತ ಗರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಅಥವಾ ಅವುಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಅಕ್ರಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಪರಿಚಯವೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಹೊಣೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಬೇಕಿದೆ.

ಇದೇ ರೀತಿಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಇರುವ ಕಾನನ ಇ-ಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಸಕ್ತರು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥೆ, ಕವನ, ಛಾಯಾಚಿತ್ರ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಪುವಾಸ ಕಥನಗಳನ್ನು ಕಾನನ ಮಾಸಿಕದ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಕಾನನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ: kaanana.mag@gmail.com

ಅಂಚೆ ವಿಳಾಸ:

ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಗ್ರೂಪ್,
ಅಡವಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಸ್ಟೇಷನ್,
ಒಂಟೆಮಾರನ ದೊಡ್ಡಿ, ರಾಗಿಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ,
ಆನೇಕಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ,
ಪಿನ್ ಕೋಡ್ : 560083. ಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.

